

ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ

Національного

еколого-натуралістичного центру

У НОМЕРІ:

Відбулись орнітологічні збори до Всеукраїнського Дня птахів	3
Проведено екологічний тренінг «Стан атмосфери та його дослідження»	4
Квест «Подорож стежинами здоров'я»	6
Відбувся фінальний етап Всеукраїнського юннатівського природоохоронного руху «Зелена естафета»	8
Відбувся обласний навчально-методичний семінар «Інноваційні підходи до модернізації змісту роботи на шкільних навчально-дослідних земельних ділянках»	10
Юннати Дніпропетровщини взяли участь в обласній трудовій акції «Юннатівський ліс»	12
Міжнародний День Землі – свято юних натуралістів	14
Всеукраїнський конкурс «Земля – наш спільний дім»	17
Відбувся обласний екологічний Форум «Зелене мереживо Запорізького краю»	20
Юннати Хмельниччини провели обласний збір в Хмельницькому ОЕНЦУМ	22
У Кропивницькому відбувся Всеукраїнський педагогічний практикум «Світ творчості»	23
Проведено III Всеукраїнський форум «Ранній розвиток дитини – право кожного»	27
Всеукраїнський науково-освітній семінар-практикум за темою: «Еколого-освітня діяльність як запорука збереження біорізноманіття для сталого розвитку»	29
Засідання виїзної методичної ради Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді спільно з КЗ КОР «Центр творчості дітей та юнацтва Київщини»	31
Цикл тренінгів з громадянської освіти за програмою «Я – громадянин України»	33
«Великоднє дерево» НЕНЦ	34
Анонс	36

Відбулись орнітологічні збори до Всеукраїнського Дня птахів

Щороку 01 квітня у світі відзначається День птахів. Саме цього дня у 1906 році в рамках програми ЮНЕСКО „Людина і біосфера” була підписана Міжнародна конвенція з охорони пернатих. День птахів – це не тільки річниця Конвенції про збереження птахів, але й свято їх прильоту з місць зимівель.

01 квітня 2019 року у комунальному закладі „Рівненський обласний краєзнавчий музей” Рівненської обласної ради пройшли орнітологічні збори. До заходу долучились вихованці комунального закладу „Станція юних натуралістів” Рівненської обласної ради. Учні взяли участь у майстер-класі з виготовлення штучних гніздівель для птахів із пластикових пляшок та їх розвішуванні на території музею.

Під час виступу Наумова Дмитра Віталійовича, завідувача відділу природи Рівненського обласного краєзнавчого музею, діти дізнались про роль птахів у природі. Журавчак Ростислав Орестович, віце-президент Західноукраїнського орнітологічного товариства, розповів про міжнародну програму обліку лелеки білого.

Пархоменко Тетяна Петрівна, старший науковий співробітник відділу етнографії Рівненського обласного краєзнавчого музею, поділилась інформацією про народні звичаї та повір'я, пов'язані з птахами та про вшанування українцями лелеки на свято Благовіщення.

Гринюк Петро Михайлович, член ради Західноукраїнського орнітологічного товариства, розповів, яким чином аматори

можуть долучитись до наукових досліджень. Учасники заходу познайомились з методиками збору та аналізу отриманих даних у орнітології.

Участь у даному заході вихованців Станції юних натуралістів посприяла усвідомленому ставленню до охорони пернатих. Юннати вирішили долучитись до орнітологічних досліджень на території міста Рівного.

Проведено екологічний тренінг «Стан атмосфери та його дослідження»

3-4 квітня Національний еколого-натуралістичний центр провів завершальний тренінг з циклу екологічних тренінгів у 2018-2019 навчальному році. Спільно з Українським гідрометеорологічним інститутом Державної служби України з надзвичайних ситуацій та Національної академії наук України проведено екологічний тренінг «Стан атмосфери та його дослідження». Навчання відбувалися в лабораторіях Українського гідрометеорологічного інституту ДСНС України та НАН України, на метеомайданчику Центральної геофізичної обсерваторії та в лабораторіях об'єднаної гідрометеорологічної станції Київ ЦГО.

Учасниками тренінгу були 22 педагоги закладів загальної середньої освіти та закладів позашкільної освіти з різних регіонів України: Донецької, Київської, Кіровоградської, Полтавської, Харківської, Хмельницької, Чернівецької, Чернігівської областей та м. Києва.

Вчені Українського гідрометеорологічного інституту ознайомили педагогів з завданнями та основними напрямками роботи відділів і лабораторій, зробили цікаві презентації з базових

тем метеорології: «Склад і будова атмосфери. Циркуляція атмосфери. Режим вітру», «Стан забруднення атмосферного повітря в містах України», «Озон та УФ-радіація», «Зміна клімату як виклик сталому розвитку суспільства», «Участь України у роботі Міжурядової групи експертів з питань зміни клімату та кліматична політика України», «Вплив погоди та клімату на людину» тощо.

Провели практичні роботи «Майстерня прогнозу погоди»:

- Карти погоди. Первинний аналіз карт погоди.
- Циклони – носії погоди. Прогноз переміщення та еволюції синоптичних вихорів.

На метеомайданчику учасники тренінгу ознайомились з методами вимірювання та вивчення погоди і клімату, з моніторингом та аналізом повітря, з методами вивчення забруднення повітря, з критеріями оцінки якості повітря та впливу забруднення на здоров'я населення. Були свідками запуску радіозонду, що двічі на добу проводять співробітники об'єднаної гідрометеорологічної станції Київ ЦГО.

Після завершення тренінгу його учасники отримали відповідні сертифікати та методики досліджень стану повітря в електронному вигляді.

Педагоги, які пройшли повний курс навчання за програмами п'яти екологічних тренінгів, отримали свідоцтва тренера з екологічної освіти і виховання.

Квест «Подорож стежинами здоров'я»

З метою виховання в юннатів бережливого ставлення до власного здоров'я як найвищої цінності життя, 3 квітня 2019 року в Закарпатському обласному еколого-натуралістичному центрі учнівської молоді пройшов квест під назвою „Подорож стежинами здоров'я”, присвячений Всесвітньому дню здоров'я.

Традиційно директор екоцентру Олександр Геревич, вітаючи учасників квесту, наголосив на важливості збереження здоров'я, особливо з дитячих років.

В рамках заходу юннати подивились цікаву й повчальну мультимедійну презентацію про складові здорового способу життя та негативний вплив шкідливих звичок на здоров'я людини.

Потім розпочався юннатівський квест. Емоційно, весело й рухливо вихованці ЗОЕНЦ змагалися за першість у грі-квесті, за

що в кінці заходу були нагороджені грамотами. Зокрема, на п'яти локаціях вихованці показували свої знання про здоровий спосіб життя: діти відгадували загадки, називали видатних спортсменів України; за допомогою міміки та жестів показували різні види спорту; уявно візуалізували похід до супермаркету, кладучи в кошик корисні продукти харчування. Останнім завданням квесту була зупинка: „Рух – це життя”. На ній юннати демонстрували свої фізичні здібності.

Завершальним етапом став флешмоб під гаслом: „Ми обираємо здоров'я!” .

Не обійшлося, звичайно, без „вітамінної тарілки”.

Проведення гри-квесту сприяло не тільки формуванню в юннатів необхідних компетенцій, актуалізації наявних знань з теми здорового способу життя, а й формуванню громадянина, інтелектуально-розвиненої, духовно і морально зрілої особистості, що володіє системою знань про здоров'я і здоровий спосіб життя, готової протистояти труднощам та негативним чинникам оточуючого середовища.

Відбувся фінальний етап Всеукраїнського юннатівського природоохоронного руху

«Зелена естафета»

Національний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді спільно з Комунальним закладом «Черкаський обласний центр роботи з обдарованими дітьми Черкаської обласної ради» 9-11 квітня ц.р. провів фінальний етап Всеукраїнського юннатівського природоохоронного руху «Зелена естафета» 2018-2019 н.р.

Мета заходу — поширення практичної природоохоронної роботи в закладах загальної середньої освіти та закладах позашкільної освіти, залучення учнівської молоді до заходів щодо збереження та поліпшення стану довкілля, формування її життєвих компетентностей у контексті ідей сталого розвитку суспільства.

Учасниками фінального етапу Всеукраїнського юннатівського природоохоронного руху «Зелена естафета» у м. Черкаси були команди закладів загальної середньої освіти та команди закладів позашкільної освіти з 13 областей — переможці обласних етапів юннатівського природоохоронного руху «Зелена естафета» з Вінницької, Дніпропетровської, Донецької, Закарпатської, Запорізької, Кіровоградської, Львівської, Одеської, Полтавської, Сумської, Харківської, Черкаської та Чернігівської областей. Команди з Рівненської та Хмельницької області взяли заочну участь.

Під час урочистого відкриття заходу дітей та педагогів тепло привітали заступник начальника відділу інклюзивної, позашкільної освіти та виховної роботи управління освіти і науки

Черкаської облдержадміністрації Тетяна Олександрівна Шевченко, директор Комунального закладу «Черкаський обласний центр роботи з обдарованими дітьми Черкаської обласної ради» Людмила Василівна Давиденко, завідувача відділом екології Національного еколого-натуралістичного центру Тамара Дмитрівна Радченко, а також члени журі: Чемеріс Інгрида Альгімантіївна – кандидат біологічних наук, доцент, завідувача кафедрою загальної екології, педагогіки та психології Черкаського державного технологічного університету; Хоменко Ольга Михайлівна — кандидат хімічних наук, доцент, професор, завідувача кафедрою екології Черкаського державного технологічного університету та Носаєва Ірина Петрівна — вчитель біології Червонослобідської ЗОШ I-III ст. №1 Черкаського району, Заслужений вчитель України.

У програмі «Зеленої естафети» були творчі звіти команд закладів загальної середньої освіти та команд закладів позашкільної освіти за трьома напрямками:

- «Практична природоохоронна робота»;
- «Просвітницька природоохоронна робота»;
- «Навчально-виховна робота з охорони природи».

Викладачами Черкаського державного технологічного університету були проведені індивідуальні змагання на звання кращого юного природоохоронця з моніторингу навколишнього природного середовища за 6-ма локаціями. Також учасники фіналу склали тестові завдання.

Незабутні враження в кожного залишилися після відвідування національної святині українського народу – «Тарасової гори». Діти поклали квіти на могилу Тараса Григоровича Шевченка та вклонилися його пам'яті.

Багато пізнавального та цікавого було на екскурсії в Канівському музеї народно-прикладного мистецтва та під час екскурсії по місту Черкаси.

Також учасники заходу мали змогу ознайомитись з виставковими об'єктами Черкаського обласного центру роботи з обдарованими дітьми.

За результатами фінального етапу Всеукраїнського юннатівського природоохоронного руху «Зелена естафета» 2018-2019 н.р. були визнані переможцями в юннатівському природоохоронному русі та нагороджені перехідним Зеленим Прапором:

номінація «Заклад загальної середньої освіти»:

– філія закладу середньої освіти I – II ступенів с. Цекинівки опорного навчального закладу «Заклад загальної середньої освіти I – III ступенів с. Велика Кісниця Ямпільського району Вінницької області»;

номінація «Заклад позашкільної освіти»:

– Комунальний заклад «Черкаський обласний центр роботи з обдарованими дітьми Черкаської обласної ради».

Відбувся обласний навчально-методичний семінар «Інноваційні підходи до модернізації змісту роботи на шкільних навчально-дослідних земельних ділянках»

11 квітня 2019 року Тернопільський обласний центру еколого-натуралістичного творчості учнівської молоді провів обласний навчально-методичний семінар «Інноваційні підходи до модернізації змісту роботи на шкільних навчально-дослідних земельних ділянках».

В роботі семінару взяли участь завідувачі методичних кабінетів, учителі опорних шкіл з біології та трудового навчання

області, директори закладів
натуралістичного спрямування.

позашкільної освіти еколого-

Перед присутніми виступили: Світлана Піда, доктор с.г. наук, професор, завідувач кафедри ботаніки та зоології хіміко-біологічного факультету Тернопільського національного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка, Ольга Турчин, методист Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти, Іван Дудник, директор Тернопільського обласного державного центру експертизи сортів рослин, Володимир Розум, член клубу «Органічне землеробство» м. Тернопіль, Іван Герц, директор Тернопільського обласного центру еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді, заслужений працівник народної освіти України.

Під час роботи семінару були розглянуті питання організації дослідницької діяльності учнів з природознавства та біології в системі роботи закладів загальної середньої та позашкільної освіти, також питання впровадження інноваційних підходів до модернізації змісту роботи на шкільних навчально-дослідних земельних ділянках. Відбувся обмін досвідом роботи щодо даної тематики, практична робота на базі навчально-дослідної земельної ділянки Тернопільського обласного центру еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді.

За результатами роботи семінару були прийняті підсумкові методичні рекомендації.

Юннати Дніпропетровщини взяли участь в обласній трудовій акції «Юннатівський ліс»

Дніпропетровська область розташована в посушливому регіоні країни, в зоні ризикованого землеробства, складних екологічних умовах. Лісистість Дніпропетровщини дуже низька – складає не більше 6% площі області, тоді як за висновками вчених оптимальна лісистість в степових умовах повинна складати не менше 10%.

З ініціативи комунального закладу освіти «Обласний еколого-натуралістичний центр дітей та учнівської молоді» Дніпропетровської обласної ради (далі – КЗО «ОЕНЦДУМ» директор Педан Ю.Ф.) започаткована і щорічно проводиться обласна трудова акція «Юннатівський ліс».

Акція, а також еколого-просвітницька екскурсія для вихованців еколого-натуралістичних закладів позашкільної освіти області та КЗО «ОЕНЦДУМ» була проведена і в 2019 році на базі державного підприємства «Обухівське лісництво» Дніпровського району.

10 квітня 2019 року юннати КЗО “ОЕНЦДУМ” (керівник гуртка Лапіна О.П.) – учні комунального закладу освіти “Середня загальноосвітня школа №76” Дніпровської міської ради, вихованці комунального позашкільного навчального закладу “Центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді” Дніпровської районної ради (далі – КПНЗ “ЦЕНТУМ”, керівник гуртка Хуторна Т.С.) – учні комунального закладу “Горянівський навчально-виховний комплекс “Загальноосвітня школа I-III ступенів – дошкільний навчальний заклад” Дніпровської районної ради, вихованці комунального позашкільного навчального закладу “Станція юних натуралістів” Дніпровської міської ради (керівник гуртка Усенко І.С.) – учні комунального закладу освіти “Середня загальноосвітня школа №6” Дніпровської міської ради висадили 1800 штук однорічних сіянців сосни звичайної під керівництвом лісничого Зідри Юрія Борисовича та старшого майстра Овчаренко Вікторії Анатоліївни.

Крім того, для учасників акції співробітники ДП “Обухівське лісництво” показали новітню систему виявлення пожеж, протипожежну техніку, провели екскурсії до лісорозсадників та дендропарку, де діти ознайомились з заготівлею насіння хвойних та листяних дерев, з живцюванням вічнозелених рослин, дізналися про крапельне зрошування, нові технології при вирощуванні саджанців тощо.

На зворотному шляху юннати відвідали КПНЗ “ЦЕНТУМ”, де ознайомились з роботою клубу “Срібна підкова”, навчальною пасікою, елементами іпо- і апітерапії, покатались на конях, покуштували чай з медом та лікарськими рослинами.

Проведення трудової акції “Юннатівський ліс” на теренах Дніпропетровської області є важливим вкладом у збереження національного багатства та виховання у підростаючого покоління дбайливого ставлення до довкілля.

Міжнародний День Землі – свято юних натуралістів

Національний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді

22 квітня - Всесвітній День Землі. Вихованці "Школи у природі" - спільний освітянський проект Національного еколого-натуралістичного центру та Спеціалізованої школи 2 ім. Карбишева провели у дендропарку "Юннатівський". Для учнів "Школи у природі" проводити практичні заняття, спостереження, дослідження у природі це звичайна практика, бо лабораторією є саме природа. Надзвичайні діти, не байдужі до проблеми охорони навколишнього природного середовища. З ними є надія на краще майбутнє.

Воловецька філія ЗОЕНЦ „Арніка”

15 квітня у Воловецькій філії ЗОЕНЦ „Арніка” педагоги відділу біології та дослідницько-експериментальної роботи О. М. Величканич та О. І. Токарєва провели масово-виховний захід, приурочений Міжнародному дню Землі.

Дітям продемонстровано мультимедійну презентацію, у якій розповідалося про історію виникнення цього свята, велич і розмаїття природи нашої планети, багатство видів рослинного і тваринного світу, їх роль у житті людини, а також про екологічні проблеми Закарпаття.

У другій частині заходу пройшов екоквест, під час якого учні відповідали на питання вікторини про правила екологічно грамотної поведінки, розв'язували кросворд, складали про довкілля вірші та гасла і розшифровували вислів вождя зниклого індіанського племені.

Учасники квесту, а це чотири команди, успішно виконали всі завдання, а також дізналися багато нового і цікавого про природу.

*Природі другом будь і пам'ятай:
Не нищ нічого, квітку не ламай.
Хай все голубить сонечко ясне –
Життя на цій Землі у всіх одне.*

Думаю, кожен з вас задумався над власним ставленням до довкілля. Пам'ятайте, не Земля належить нам, а ми належимо Землі. І завтрашній її день буде таким, яким його зробимо сьогодні”.

Завершуючи захід, Олександра Іванівна вручила грамоти Закарпатського еколого-натуралістичного центру його переможцям.

Закарпатський обласний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді

19 квітня 2019 року юннати Закарпатського обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді взяли участь у масово-виховному заході, присвяченому Міжнародному дню Землі.

Мета заходу: розширення знань учнів і виховання інтересу до пізнання навколишнього середовища; прищеплення любові до природи та бережливого ставлення до її ресурсів; сприяння активній участі юннатів у справі захисту навколишнього природного середовища.

Перед юннатами виступив Геревич Олександр Васильович, директор ЗОЕНЦ, який розповів про історію виникнення свята, наголосив про необхідність збереження природних багатств нашої чудової планети. Зокрема, відзначив, що День Землі – це, насамперед, день об'єднання людей для охорони природи, нагадування про те, що планета, яка дарувала нам життя, унікальна, велична, розмаїта, але водночас і ранима тому потребує нашої турботи і захисту. Присутні з цікавістю переглянули мультимедійну презентацію та прослухали цікаву та корисну інформацію про мету, форми проведення Міжнародного дня Землі в різних країнах світу, екологічні проблеми рідного Закарпаття та причини їх виникнення. Також юннати дізналися про те, що кожен з них може зробити для покращення екологічної ситуації у

світі, збереження довкілля, зокрема, конкретно навколо себе. Як же відзначати День Землі?

По-перше, необхідно очистити Землю від сміття, що накопичилось за довгу зиму. По-друге, можна посадити дерева, бо їх, на жаль, стає все менше і менше. Справа нескладна, але надзвичайно потрібна і корисна! По-третє, прибрати біля своєї річки. І головне – надалі не смітити. Адже відомо, що чисто не там, де прибирають, а там, де не сміять!

Відчути себе маленькими господарями Землі і продемонструвати свої знання юннати мали можливість, взявши участь в екологічно-пізнавальному квесті. Команди продемонстрували знання, кмітливість, спостережливість, проходячи наступними зупинками: „Вгадай за описом”, „Кросворд”, „Розшифруй вислів” „Весела дендрологія”, „Екологічні вірші та гасла”. Майбутнє, яким воно буде для нас, жителів планети Земля, і наших дітей? Ми повинні зрозуміти, що потрібно не володарювати над природою, а гармонійно співіснувати з нею, бути не царем природи, а її невід’ємною, еволюційно злагодженою, екологічною часткою. Юннати усвідомили якою доречною є приказка вождя зниклого індіанського племені крі: „Тільки тоді, коли буде зрубане останнє дерево, отруєна остання річка і виловлена остання риба, біла людина зрозуміє, що гроші не можна їсти”.

За традицією, переможці природоохоронних змагань були відзначені грамотами ЗОЕНЦ.

Всеукраїнський конкурс «Земля – наш спільний дім»

Національний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді спільно з Комунальним закладом Сумської обласної ради «Обласний центр позашкільної освіти та роботи з талановитою молоддю» 16-18 квітня ц.р. провів фінальний етап Всеукраїнського конкурсу колективів екологічної просвіти «Земля – наш спільний дім». Мета заходу — підвищення рівня еколого-просвітницької та природоохоронної діяльності учнівських колективів закладів загальної середньої та позашкільної освіти.

Учасниками фінального етапу конкурсу були переможці обласних етапів – колективи з 21 області України: Вінницької, Волинської, Дніпропетровської, Донецької, Житомирської, Закарпатської, Івано-Франківської, Київської, Кіровоградської, Луганської, Миколаївської, Одеської, Полтавської, Рівненської,

Сумської, Тернопільської, Харківської, Херсонської, Черкаської, Чернігівської та Чернівецької областей.

Під час урочистого відкриття учасників конкурсу тепло привітали Грובה Вікторія Павлівна, директор Департаменту освіти і науки обласної державної адміністрації, та Радченко Тамара Дмитрівна, завідувач відділу екології та охорони природи Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді Міністерства освіти і науки України.

Протягом двох днів колективи презентували свою еколого-просвітницьку та природоохоронну діяльність і демонстрували конкурсні виступи з теми «Моя мала Батьківщина».

Оцінювання результативності діяльності колективів екологічної просвіти здійснювало компетентне журі у складі: Радченко Тамара Дмитрівна, завідувач відділу екології та охорони природи Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді Міністерства освіти і науки України; Вертель Владислав Вікторович, головний спеціаліст відділу природно-заповідного фонду та довкілля Департаменту екології та охорони природних ресурсів Сумської обласної державної адміністрації; Бойко Наталія Вікторівна, викладач відділення хореографії Сумського вищого училища мистецтв і культури імені Д. Бортнянського; Куліжнікова Наталія Вікторівна, завідувач відділу народно-пісенного мистецтва Сумського вищого училища мистецтв і культури імені Д. Бортнянського; Решітько Олександр Васильович, викладач відділення режисури Сумського вищого училища мистецтв і культури імені Д. Бортнянського.

Третій день конкурсу розпочався практичними діями, присвяченими Всеукраїнському дню довкілля. Учасники заходу взяли участь у еко-арті «Мотивуй до дій!», метою якого було поширення екологічних знань засобами образотворчого мистецтва, а саме: створення наочної соціально-екологічної реклами із закликом до виконання практичних природоохоронних

дій з подальшим розміщенням її на інтернет-платформах з хештегом #землянашспільнийдім; квесті з елементами спортивного орієнтування «Зелені орієнтири», метою якого було пропагування ідей сталого розвитку, екологічно доцільних моделей поведінки, здорового способу життя.

За рішенням журі конкурсу володарем Гран-прі став колектив екологічної просвіти «Вітаміни» комунального закладу Київської обласної ради «Центр творчості дітей та юнацтва Київщини», Боярського академічного ліцею «Лідер» Києво-Святошинського району Київської області.

I місце посів колектив екологічної просвіти «Квітень» Красноградської гімназії «Гранд» Красноградської районної ради Харківської області;

II місце - «Ромен-цвіт» Роменської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 11 Сумської області та «Аквавіта» Демидівського ліцею Демидівської селищної ради Рівненської області;

III місце - «Терра» навчально-виховного комплексу «Загальноосвітня школа I-III ступенів – гімназія» № 2 м. Каменя-Каширського Камінь-Каширської районної ради Волинської області, «Екосвіт» Центру позашкільної освіти імені Олександра Разумкова м. Бердичів Житомирської області, «Рубікон» Черкаської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 25 Черкаської міської ради Черкаської області.

У церемонії нагородження переможців і призерів конкурсу взяли участь директор Департаменту освіти і науки Сумської обласної адміністрації Вікторія Павлівна Грובה, депутат Сумської обласної ради Андрій Юрійович Кисіль, який виступив спонсором призового фонду Всеукраїнського конкурсу.

Фінальним акордом закриття конкурсу стало виконання учасника заходу флеш-мобу «Земля – наш спільний дім».

Відбувся обласний екологічний Форум «Зелене мереживо Запорізького краю»

18 квітня 2019 року комунальним закладом «Запорізький обласний центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді» Запорізької обласної ради в приміщенні закладу позашкільної освіти «Запорізька дитяча залізниця» було проведено обласний екологічний Форум «Зелене мереживо Запорізького краю». Захід проводився з метою масового залучення учнівської молоді до еколого-природоохоронної діяльності, пропаганди екологічної культури та з нагоди відзначення 20-річчя діяльності дитячих громадських об'єднань обласної екологічної дружини «Земля».

В обласному Форумі брали участь 83 вихованця закладів загальної середньої, позашкільної освіти та представники дитячих громадських об'єднань з Приморського, Запорізького, Михайлівського, Мелітопольського, Бердянського, Новомиколаївського, Василівського, Пологівського районів області; міст Запоріжжя, Мелітополь та закладів обласного підпорядкування: КЗ «Запорізький обласний центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді» ЗОР, КЗ «Запорізька спеціалізована школа-інтернат II-III ступенів «Козацький лицей» ЗОР та КЗ «Малобілозерська спеціалізована естетична школа-інтернат II-III ступенів «Дивосвіт» ЗОР.

Програмою обласного Форуму було передбачено роботу виставки та секцій: «Природоохоронна діяльність», «Пропаганда екологічних знань», «Робота на екологічних стежинах»; виступи колективів екологічної просвіти.

Високий рівень виконавської майстерності продемонстрував учнівський колектив лялькового театру «Сюрприз» Новопетрівської ЗОШ Осипенківської сільської ради Бердянського району та аматорський колектив «ЕКОжила» комунального закладу «Центр позашкільної освіти» Мелітопольської міської ради.

На секції «Робота на екологічних стежинах» учасники представили діяльність екостежин «Зелений яр», «Козацька валеологія», «Степногірські краєвиди», «Зелений дивосвіт», «Екологічна стежина навчає і виховує». Кращими стали вихованці гуртка «Основи біології» КЗ «Центр позашкільної освіти» Мелітопольської міської ради.

Під час роботи секції «Пропаганда екологічних знань» школярі ділились досвідом пропаганди екологічних знань через діяльність дружин, шкільних музеїв, екологічних бригад, зелених патрулів. Вихованка гуртка «Ековалеологія» ЗОЦЕНТУМ на базі КЗ «Запорізька спеціалізована школа-інтернат «Козацький лицей» ЗОР презентувала роботу козацького музею, а вихованці екодружини «Криниця» Запорізького НВК № 42 розповіли про досвід роботи екозагонів та пропагандистську роботу на базі навчального заповідника.

На секції «Природоохоронна діяльність» учні Григорівської ЗОШ Пологівського району (гурток ЗОЦЕНТУМ) представили проект «Покращення екологічного стану свого села», який включає проведення соціологічного опитування жителів села про усвідомлення небезпеки сміттєзвалищ для природи і здоров'я людини, картування несанкціонованих сміттєзвалищ, створення буклетів «Екологічні проблеми нашого села». Цікавий досвід співпраці з Крутоярівським лісництвом представила команда учнів Біленківської ЗОШ Біленківської сільської ради Запорізького району, участі у акціях «Посади своє дерево», «Первоцвіти», «Дуб» – по збереженню старовинних дерев своєї місцевості, «Кольорові відра» (сортування сміття), догляду за шкільним парком Слави, збором макулатури.

Всі учасники обласного Форуму були нагороджені грамотами Департаменту освіти і науки облдержадміністрації.

Юннати Хмельниччини провели обласний збір в Хмельницькому ОЕНЦУМ

17 квітня 2019 року на базі Хмельницького обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді відбувся обласний збір юних натуралістів. Захід проводився обласними натуралістами відповідно до завдань Плану комплексних заходів з екологічної освіти і виховання та формування екологічної культури учнівської молоді навчальних закладів Хмельницької області на 2016-2020 роки та з метою підвищення ефективності і якості організації й проведення в закладах освіти еколого-натуралістичної, дослідницько-експериментальної, природознавчої і природоохоронної роботи школярів, виявлення і підтримки обдарованої учнівської молоді та залучення її до участі в юннатівських заходах.

В заході взяли участь делегації юннатів-ентузіастів дослідницько-експериментальної роботи із закладів загальної середньої і позашкільної освіти з ОТГ 14 районів та 6 міст області.

Високий рівень підготовки та творчого підходу до виконання дослідницько-натуралістичних робіт і активну участь в цьогорічному зборі продемонстрували юні натуралісти з навчальних закладів Віньковецького, Волочиського, Городоцького, Деражнянського, Кам'янець-Подільського, Красилівського, Новоушицького, Полонського, Славутського, Старокостянтинівського, Теофіпольського, Чемеровецького, Шепетівського та Ярмолинецького районів, міст Кам'янця-Подільського, Старокостянтинова, Хмельницького та Шепетівки.

Грамотами Хмельницького обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді й цінними подарунками (книгами природничо-краєзнавчого змісту

видавництва ТзОВ «Поліграфіст» та ін.) нагороджено юних натуралістів, які на конкурсах-захистах продемонстрували високий рівень виконання індивідуальних дослідницько-експериментальних робіт і глибокі знання за обраною темою в галузі лісівництва, місцевої флори та квітникарства.

Захист юннатами власних творчих дослідницько-експериментальних робіт під час конкурсів збору показав високий рівень їх підготовки та значну увагу, приділену педагогами індивідуальній роботі з цими школярами і вихованцями еколого-натуралістичних гуртків, розвитку їх індивідуальних особливостей, здібностей, формування екологічної культури, дослідницьких вмінь і навичок та сумлінної праці в сільському та лісовому господарстві.

В черговий раз конкурс засвідчив те, що педагогічні працівники – керівники дитячих конкурсних робіт закладів освіти області приділяють серйозну увагу дослідницькій роботі юних природолюбів, розвитку їх індивідуальних особливостей, здібностей, формуванню екологічної культури, дослідницьких вмінь і навичок та сумлінної праці в сільському й лісовому господарстві, тому їх творчі дослідницько-експериментальні роботи під час конкурсу-захисту показали високий рівень підготовки.

У Кропивницькому відбувся Всеукраїнський педагогічний практикум «Світ творчості»

З 17 по 19 квітня 2019 року на Кіровоградщині комунальним закладом «Кіровоградський обласний центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді» спільно з

Національним еколого-натуралістичним центром учнівської молоді було проведено Всеукраїнський педагогічний практикум «Світ творчості» для директорів обласних еколого-натуралістичних центрів та станцій юних натуралістів на тему «Використання інноваційних ідей В.О.Сухомлинського у вихованні громадянина-патріота та формуванні європейських цінностей молоді в новому освітньому середовищі позашкілля».

Під керівництвом першого заступника голови облдержадміністрації Сергія Коваленка відбулося урочисте відкриття Всеукраїнського заходу за участі: Ковтунова Олександра Володимировича - директора департаменту екології та природних ресурсів Кіровоградської обласної державної адміністрації; Ревенко Наталії Олександрівни – начальника Кіровоградського обласного управління лісового та мисливського господарства; Таборанського Володимира Петровича – начальника управління освіти, науки, молоді та спорту Кіровоградської обласної державної адміністрації; Вербицького Володимира Валентиновича – директора Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді, доктора педагогічних наук, професора, академіка Академії наук вищої освіти України; директорів обласних еколого-натуралістичних центрів.

Під час відкриття Всеукраїнського педагогічного практикуму «Світ творчості» обговорювалось питання соціального партнерства закладу позашкільної освіти в системі реалізації освітніх і соціальних ініціатив.

Вихованці гуртка «Юні охоронці природи» (керівник гуртка Шабанова Л.С.) щиро і креативно з кульками і сувенірами зустріли гостей у комунальному закладі «Кіровоградський ОЦЕНТУМ», де вони мали змогу ознайомитись з напрямками еколого-натуралістичної роботи області, взяти участь у майстер-класах, які пройшли за участі педагогічних працівників Голованівського (Попова Н.Ю.), Компаніївського (Полтавець С.В.), Олександрівського (Воробей Т.І.) та Олександрійського (Козак С.М., Моздолевська Т.М.) районів.

Нарада директорів закладів пройшла за участі представників управління освіти, науки, молоді та спорту Кіровоградської обласної державної адміністрації, науковців, громадськості, а саме:

Шатної Лідії Францівни – заступника начальника управління освіти, науки, молоді та спорту Кіровоградської обласної державної адміністрації;

Міцай Юлії Віталіївни – завідувача науково-методичної лабораторії виховної роботи і формування культури здоров'я комунального закладу «Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського», кандидат педагогічних наук.

Меркун Надії Іванівни – директора Світловодської станції юних натуралістів;

Федорової Олени Юріївни – завідувачою станцією юних натуралістів Торговицького навчально-виховного об'єднання Новоархангельської районної ради.

Завершився перший день Всеукраїнського заходу відвідуванням Кіровоградського академічного обласного українського музично-драматичного театру ім. М.А. Кропивницького, де наші гості взяли участь у відкритті Всеукраїнського фестивалю присвяченому Дню Землі.

Наступного дня учасники педагогічного практикуму відвідали педагогічний меморіальний музей Василя Сухомлинського. Різник Світлана Анатоліївна – директор педагогічно-меморіального музею Василя Олександровича Сухомлинського та Деркач Валентина Федорівна – директор навчально-виховного комплексу «Павлиська загальноосвітня школа I-III ступенів – ліцей імені Василя Олександровича Сухомлинського ознайомили з експозиціями музею, розкрили його особливості, поєднання яких надає йому рис унікальності. Цікаву розповідь доповнила Калініченко Надія Андріївна – завідувач кафедри біології та методики її викладання, доктор педагогічних наук, професор Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка презентацією

посібника присвяченого 100-річчю В.О. Сухомлинського - «Світлий геній Павлиша».

Наступним етапом педагогічного практикуму було проведення круглого столу з науковцями та спеціалістами Інституту сільського господарства Степу НААН на якому обговорювалась тема «Формування європейських цінностей молоді» модератором якої був Гайденко Олег Миколайович – вчений секретар, завідуючий науково-технологічним відділом селекції, насінництва і трансферу інновацій Інституту сільського господарства Степу, кандидат технічних наук.

Завершальний день для учасників педагогічного практикуму розпочався з презентації роботи Червоно-Нерубаївського учнівського лісництва, що працює на базі Підлісненської філії. Радо зустріли гостей голова Олександрівської райдержадміністрації Борота Ольга Дмитрівна, начальник відділу освіти Олександрівської райдержадміністрації – Тимко Сергій Миколайович, директор Олександрівського НВО № 2 – Зінченко Олександр Володимирович.

Учні закладу презентували «Галерею лісу», яка є унікальним куточком для ознайомлення учнівської молоді з лісгосподарською справою. Вразила гостей екскурсія до музею села та народознавчої кімнати, де представлені предмети побуту та вжитку місцевих жителів.

Свою педагогічну діяльність та творчий розвиток в сучасному освітньому просторі висвітлили Чабан Наталія Володимирівна – завідувач філії та Гапич Іван Васильович – директор державного підприємства «Олександрівське лісове господарство».

Підводячи підсумки педагогічного практикуму директор Національного еколого-натуралістичного центру – Вербицький Володимир Валентинович зосередив увагу на нових напрямках роботи еколого-натуралістичного напрямку, підготовці до 95-річчя юннатівського руху в Україні та розширенні представництва натуралістичних гуртків в об'єднаних територіальних громадах.

Проведено III Всеукраїнський форум «Ранній розвиток дитини – право кожного»

Національний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді Міністерства освіти і науки України спільно з Дитячим центром розвитку «ДивоГрай» 20 квітня 2019 року у м. Києві провели третій Всеукраїнський форум «Ранній розвиток дитини – право кожного».

Учасниками заходу, а їх було більше 80, стали вчителі-практики закладів загальної середньої, позашкільної освіти, працівники дошкільних установ, шкіл раннього розвитку різних форм власності, науковці, викладачі закладів вищої освіти із різних регіонів України.

У програмі Форуму – презентації та майстер-класи від кращих імплеметаторів цікавих кейсів педагогів-практиків України.

Форум включав проведення:

- **тематичної виставки «Сучасна дошкільна освіта»;**
- **пленарного засідання, під час якого із доповідями**

виступили:

Гладченко Ірина Вікторівна, старший науковий співробітник відділу освіти дітей з порушеннями інтелектуального розвитку Інституту спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України, кандидат педагогічних наук;

Мякушко Оксана Іванівна, старший науковий співробітник відділу освіти дітей з порушеннями інтелектуального розвитку Інституту спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України, кандидат психологічних наук;

– майстер-класів: **«Чарівна коробка або як зробити розвиваючі посібники ні з чого»** (автор: **Бочарова Наталія Володимирівна**, директор дитячого центру “Дивограй” м. Києва, педагог з раннього розвитку, тренер зі швидкого читання та ейдетики); **«Бєбі фітнес»** (автор: **Гижко Наталя Павлівна**, методист-організатор дошкільного виховання, дитячий фітнес-тренер, тренер з раннього розвитку); **«Авторські ігри на розвиток дрібної моторики»** (автор: **Черкашина Анастасія**, педагог з раннього розвитку, автор ігор та посібників, інста-блогер); **«Методи Арт-терапії та арт-педагогіки»** (автор: **Тимошенко-Ушакова Діна Борисівна**, дефектолог-логопед, психолог, арт-терапевт, директор інклюзивно-ресурсного центру); **«Нейрогімнастика в комплексному підході в розвитку дошкільнят»** (автор: **Кузьменко Марина**, бакалавр медицини, магістр психології, психолог КНП “Консультативно-діагностичний центр” м. Києва, нейропсихолог); **«Дитячий оркестр — ігри з музичними інструментами»** (автор: **Савченко Анна Валеріївна**, засновниця дитячого клубу “Крихітка сова”, музичний керівник вищої категорії, вихователь-методист); **«Індивідуальні ігри в інклюзивній освіті»** (автор: **Ковтун Тетяна**, вчитель початкових класів, логопед, психолог, корекційний педагог, педагог з раннього розвитку, власниця кабінету з корекційної роботи); **«Творчість для малюків 1-3 років, підбірка ідей на цілий рік»** (автор: **Дорошенко Ольга Владиславівна**, дитячий та сімейний психолог, арт-терапевт, травмотерапевт, педагог з раннього розвитку); **«Розвиток мовлення на заняттях з дітьми дошкільного віку»** (автор: **Кирик Марія Олександрівна**, дитячий психолог, логопед, педагог дошкільної освіти, розробник групових та індивідуальних програм розвитку дітей дошкільного віку, тренер асоціації дитячих центрів).

Під час проведення Форуму розглядалися питання: ранній розвиток дитини: найбільші міфи; освітня політика в області виховання і навчання дітей молодшого віку; ігрова діяльність дітей: проблеми і підходи.

Всеукраїнський науково-освітній семінар-практикум за темою: «Еколого-освітня діяльність як запорука збереження біорізноманіття для сталого розвитку»

З 23 по 24 квітня ц.р. у м. Києві Національний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді спільно з Державною екологічною академією післядипломної освіти та управління Міністерства екології та природних ресурсів України, Департаментом екомережі та природно-заповідного фонду Міністерства екології та природних ресурсів України, Національним природним парком «Голосіївський», Партнерською мережею «Освіта в інтересах сталого розвитку в Україні» та Асоціацією рибалок України провів Всеукраїнський науково-освітній семінар-практикум за темою «Еколого-освітня діяльність як запорука збереження біорізноманіття для сталого розвитку».

На урочисте відкриття завітали поважні гості з Республіки Молдова: Запухлих Августин Григорович – дипломат Міністерства закордонних справ та Запухлих Григорій Васильович – професор, нейрохірург, директор Університетської клініки нейрохірургії при Інституті неврології та нейрохірургії.

Традиційно щороку НЕНЦ нагороджує п'ять осіб – природоохоронців України, їм присвоюється звання «Я еко-громадянин України». 2019 року таку нагороду отримали:

- Чистяков Олександр Володимирович, голова Асоціації рибалок України;
- Герц Іван Іванович, директор Тернопільського обласного центру еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді;

- Гавриленко Віктор Семенович, директор біосферного заповідника «Асканія Нова»;
- Любінська Людмила Григорівна, член науково-технічної ради Національного природного парку «Подільські Товтри»;
- Мовчан Ярослав Іванович, за життєвий екологічний внесок в охорону природи України.

В рамках заходу:

- діяла виставка «Еколого-просвітницька та виховна діяльність в збереженні біорізноманіття»;
- відбулось пленарне засідання;
- відбулась робота круглого столу «Еколого-просвітницька та виховна діяльність в збереженні біорізноманіття»;

працювали секції: «Співпраця громадських екологічних ініціатив для сталого розвитку», «Кращі практики освіти для сталого розвитку: зміна клімату та енергоефективні рішення», «Точки перетину закладів освіти з установами природно-заповідного фонду»;

відбувся тренінг «Шляхи підвищення обізнаності про необхідність захисту озонового шару як запоруки сталого розвитку».

24 квітня за сприяння Асоціації рибалок України та Інституту гідробіології НАН України відбувся практичний екологічний тренінг «Оцінка якості води та екологічного стану водного об'єкту» на озері «Берізка» (Гідропарк).

Результатом роботи Всеукраїнського науково-освітнього семінару-практикуму є прийняття Резолюції з важливими рішеннями та рекомендаціями щодо покращення стану біорізноманіття в Україні.

Засідання виїзної методичної ради Національного еколого- натуралістичного центру учнівської молоді спільно з КЗ КОР «Центр творчості дітей та юнацтва Київщини»

24 квітня 2019 року на базі Комунального закладу Київської обласної ради «Центр творчості дітей та юнацтва Київщини» відбулося засідання виїзної методичної ради Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді спільно з КЗ КОР «Центр творчості дітей та юнацтва Київщини». Темою дня визначено: «Екологічна компетентність і грамотність особистості як елемент стратегії сталого розвитку».

Учасниками заходу стали керівники та педагогічні працівники Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді, КЗ КОР «Центр творчості дітей та юнацтва Київщини», керівники проектів закладів загальної середньої та позашкільної освіти Київщини.

З вітальним словом до присутніх звернулася директор департаменту освіти і науки Київської обласної державної адміністрації Віра Рогова, яка налаштувала на плідну та результативну роботу.

У ході методичної ради обговорено низку питань, зокрема:

- формування екологічної компетентності засобами позашкільної освіти; *(Володимир Вербіцький, директор НЕНЦ, доктор педагогічних наук, професор)*
- про впровадження в освітній процес комплексного закладу позашкільної освіти інноваційних технологій з

формування екологічної культури, мислення та світогляду дітей та учнівської молоді; *(Тамара Нестерук, в.о. директора КЗ КОР «ЦТДЮК»)*

- реалізація обласного освітнього проекту «Екологічний кластер «EcoWorldKids»: екологізація освітнього простору у закладах загальної середньої та позашкільної освіти Київщини *(Інна Пахомова, завідувач еколого-натуралістичного відділу КЗ КОР «ЦТДЮК»):*

- проект «Природотерапія в ландшафтному саду» – організаційна модель здоров'язбере-жувального середовища закладу позашкільної освіти *(Наталія Хаврюта, директор дитячого естетико-натуралістичного центру «Камелія» м. Бровари);*

- проект «Лісовий воркшоп» як інноваційна платформа організації діяльності учнівського лісництва *(Оксана Руднева, керівник учнівського лісництва КЗ КОР «ЦТДЮК»);*

- підвищення рівня екологічної освіти дітей та екологічної свідомості населення через реалізацію проекту «GLOBE» – територія успіху» *(Наталія Бойко, керівник гуртка КЗ КОР «ЦТДЮК»)*

- проект «Коворкінг «Зелена економіка» – майданчик для удосконалення особистості через екологізацію життя *(Світлана Аздравіна, директор Києво-Святошинського районного центру еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді);*

- проект «Творча лабораторія «VODA»: відновлюємо джерела питної води *(Олена Олексієнко, керівник гуртка КЗ КОР «ЦТДЮК»);*

- Формування екологічної зрілості та громадської позиції підростаючого покоління шляхом участі в проекті «ЕКО-коучинг «Сортуємо разом» *(Микола Потапов, керівник гуртка Фастівського районного еколого-етнографічного центру).*

- сучасні підходи збереження культурної та природної спадщини засобами екологічної освіти: реалізація еколого-краєзнавчого проекту «Олександрія екологічна»; *(Катерина Покотило, методист еколого-натуралістичного відділу КЗ КОР «ЦТДЮК»)*

- створення умов для формування у дітей гуманного ставлення до тварин засобами контрактного зоопарку. *(Ольга Сіляк, директор Фастівської станції юних натуралістів)*

За підсумками виїзної методичної ради ухвалено рішення: створення умов для реалізації заходів з екологічного виховання дітей та учнівської молоді та доступної і якісної позашкільної освіти; реалізація обласного освітнього проекту «Екологічний кластер «EcoWorldKids»: екологізація освітнього простору у

зкладах загальної середньої та позашкільної освіти Київщини; забезпечення модифікації структурної моделі науково-методичної роботи з педагогами шляхом максимального запровадження сучасних форм мережевого партнерства.

Цикл тренінгів з громадянської освіти за програмою «Я — громадянин України»

З 23 по 24 квітня 2019 року на базі Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді розпочався цикл тренінгів з громадянської освіти за програмою «Я — громадянин України» для педагогічних працівників закладів загальної середньої та позашкільної освіти, методистів інститутів післядипломної освіти, методичних кабінетів. У 2019 році у циклі тренінгів бере участь 27 педагогів.

Тренінги проводять Просіна Ольга Володимирівна, доцент кафедри філософії освіти дорослих ЦППО УМО НАПН України, кандидат педагогічних наук, і Шкільна Ірина Миколаївна,

старший науковий співробітник лабораторії громадянського та морального виховання Інституту проблем виховання НАПН України, кандидат педагогічних наук. Учасники I етапу отримали сертифікати, що засвідчують проходження навчання за програмою тренінгу з громадянської освіти «Я-громадянин України».

Програмою тренінгів передбачено впровадження у виховний процес інноваційних методів та технологій, розробка навчальних програм, проектів, що забезпечують ефективне впровадження змісту громадянської освіти в загальний освітній процес.

У листопаді 2019 р. пройде заключний етап тренінгів, де учасники отримають свідоцтва тренера з громадянської освіти за програмою «Я — громадянин України».

«Великоднє дерево» НЕНЦ

Вже стало доброю традицією, що на території Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді МОН України у квітні валять око не лише магнолії, сакури та безліч інших фруктових красенів, але й викликає захоплення і подив «Великоднє дерево». Щовесни воно оживає старанням юних майстрів гуртка «Декоративний розпис» Школи народних ремесел НЕНЦ.

Діти протягом року старанно вивчали традиційні писанкові орнаменти, засвоювали їх використання на практиці та відпрацьовували непрості навички техніки воскового розпису. І ось – чудовий результат! Тягнуться до сонечка гілочки «Великоднього дерева», а старовинні візерунки на писанках зичать всім миру, здоров'я, добробуту та любові.

Анонс
у наступному номері:

- *Всеукраїнський природно-мистецький фестиваль «Ленд-арт-весна - 2019»*
- *Всеукраїнський конкурс з квітникарства та ландшафтного дизайну «Квітуча Україна»*
- *Всеукраїнський конкурс дослідницько-експериментальних робіт з природознавства «Юний дослідник»*
- *VIII Всеукраїнський експедиційно-польовий збір команд юних ботаніків*

Швидко і зручно...

*В будь-якому поштовому відділенні Ви можете передплатити собі, своїм рідним та друзям у подарунок наш науково-художній журнал для дорослих та дітей «Паросток» за передплатним індексом **74561**.*

Журнал виходить щоквартально.

Видання допомагає збагнути таємниці природи, гармонію стосунків людини і довкілля.

Бажаючі можуть надсилати свої статті на електронну адресу: redakciya_parostok_nenc@ukr.net

Контакти:

**Національний еколого-натуралістичний центр
учнівської молоді МОН України**

вул. Вишгородська, 19, м. Київ, 04074

<http://nenc.gov.ua>

nenc@nenc.gov.ua

Директор НЕНЦ — доктор педагогічних наук, професор, академік Академії наук вищої освіти України, Голова ГО “Спілка освітян України”

Вербицький

Володимир Валентинович

тел. (044) 430-02-60

Відповідальний за випуск:

Кацурак Вікторія — методист в/к

тел. (044) 430-22-22

**Екологічно-природнича газета
для дітей та юнацтва
"ЮННАТ"**

**передплатний
індекс
98146**

**статті
надсилати
по e-mail:
redakciya_parostok_nenc@ukr.net**

NEW

**Реєстраційне свідоцтво
№ 25021-100/19**